

- Н.М. Дясятниченко// Хімія. Біологія. Науково-методичний журнал. – №24. – 2002. – С. 5–7.
2. *Жорник О.* Формування пізнавальної активності учнів у процесі спільної ігрової діяльності / О. Жорник // Рідна школа. – 2000. – №3. – С. 37–39.
3. *Міняйло Л.* Навчальні ігри на уроках біології // Біологія: газета для вчителів біології та природознавства. – К.: Шкільний світ, 2008. – № 7.– С. 9–10.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ШКОЛІ ЧЕРЕЗ ЗМІСТ БІОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Олендр Т.М.

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

E-mail: olendr@tnpu.edu.ua

На початку ХХІ ст. наша держава розпочала процес модернізації системи освіти, який характеризується створенням ступеневої системи освіти, введенням кредитно-модульної системи навчання, що ґрунтується на принципах індивідуалізації та диференціації. Процес інтеграції України в світовий освітній простір призвів до змін у системі підготовки фахівців різних галузей, у тому числі і вчителів іноземних мов. Очевидним є той факт, що нині все більше уваги приділяється навчанню іноземної мови не лише задля вирішення навчальних, а й конкретних життєвих і професійних завдань, що властиво інтегрованим методам навчання [2, с. 106]. «Інтеграція — це процес взаємопроникнення структурних елементів різних галузей навчання, який супроводжується узагальненням та комплексністю знань» [1]. Такий підхід не порушує логіки кожного навчального предмету і в той же час забезпечує потенційну можливу взаємодію між ними. Оскільки іноземна мова — це такий предмет, який не має власного змістовного наповнення, вона легко інтегрується з будь-якою навчальною дисципліною і, таким чином, стає засобом її вивчення. Інтегроване вивчення двох дисциплін, одна з яких є іноземною

Інтеграція природничих наук у змісті освіти основної та старшої школи

мовою, передбачає об'єднання процесів навчання в одну загальну навчальну діяльність, у якій цілі навчання профільного предмету досягаються шляхом досягнення цілей іноземної мови.

На сучасному етапі розвитку людства відбувається чимало важливих відкриттів в галузі біології, екології та медицини (розшифрування геному багатьох організмів, створення бактерії з повністю синтетичним геномом, відкриття нових біологічно активних речовин тощо). Вони знаходять висвітлення в іншомовних засобах інформації, наукових та науково-популярних журналах. Опрацювання таких повідомлень під час уроків англійської мови дозволить зацікавити учнів, а також поглибити їх знання як з біології, так і з іноземної мови.

У процесі інтеграції організація процесу навчання здійснюється за допомогою методів навчання предметного змісту, що є аналогічними до методів навчання іноземних мов. Так, до прикладу, якщо вчитель вводить нове поняття на уроці біології, даючи йому відповідне трактування, то такий самий метод введення нового поняття використовується для засвоєння його значення іноземною мовою. Поняттєвий апарат біології складається з логічно пов'язаних і структурно впорядкованих понять і категорій, виражених за допомогою термінів та роз'яснених за допомогою визначень (дефініцій), який є знаряддям для оволодіння науковими знаннями з біології та інтерпретації сучасних наукових даних. В методиці навчання іноземних мов також широко використовується метод вивчення нових слів (термінів) за допомогою опрацювання дефініцій. Вводячи поняття «личинка» та «лялечка» учитель біології подає такі тлумачення відповідно: «постембріональна стадія індивідуального розвитку багатьох безхребетних і деяких хребетних (риб та земноводних), у яких запаси поживних речовин в яйці недостатні для завершення морфогенезу» та «стадія індивідуального розвитку комах з повним перетворенням, яка слідує за личинкою і перед імаго». Таким самим чином учитель іноземної мови подає значення слів «A larva is a distinct juvenile form many animals undergo before metamorphosis into adults. Animals with indirect development such as insects, amphibians, or cnidarians typically have a larval phase of their life

cycle» та «A pupa is the life stage of some insects undergoing transformation between immature and mature stages». Відтак, під час інтегрованого процесу навчання учні отримують знання з певного предмету та іноземної мови і набувають одночасно відповідних практичних навичок, тобто відбувається поєднання предметних й іншомовних знань, умінь та навичок.

Отже, інтегроване навчання можна розуміти як міждисциплінарне навчання іноземної мови через зміст певного предмету, тобто одночасне вивчення спеціального предмету і професійно-орієнтованої іноземної мови з метою формування тезауруса фахівця.

Література

1. *Котковець А. Л.* Інтегрований підхід до навчання англійської мови курсантів військових вузів: (Науково-практична конференція «Новітні освітні технології») [Електронний ресурс] / А. Л. Котковець. – Режим доступу: <http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1159>
2. *Міркович І. Л.* Інтегроване навчання іноземних мов як педагогічна проблема / І. Л. Міркович // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка. – 2014. – № 4. – С. 105–110.

ІНТЕГРАЦІЯ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Остапенко Л.О., Нізельська І.О.

Білгород-Дністровський районний ліцей Одеської області
E-mail: nizelska.inna@gmail.com

На наш погляд, однією з найважливіших проблем сучасної освіти являється помітне зниження зацікавленості учнів до навчання. Оновлення змісту освіти вимагає розв'язання складної проблеми, як перетворити масив знань в індивідуальне надбання та знаряддя кожної особистості. Адже світ «інформаційного вибуху», який формує нові взаємовідносини між дитиною і знаннями, стає все складнішим, тому молодь потребує вміння розв'язувати складні проблеми, критично ставитися до обставин,